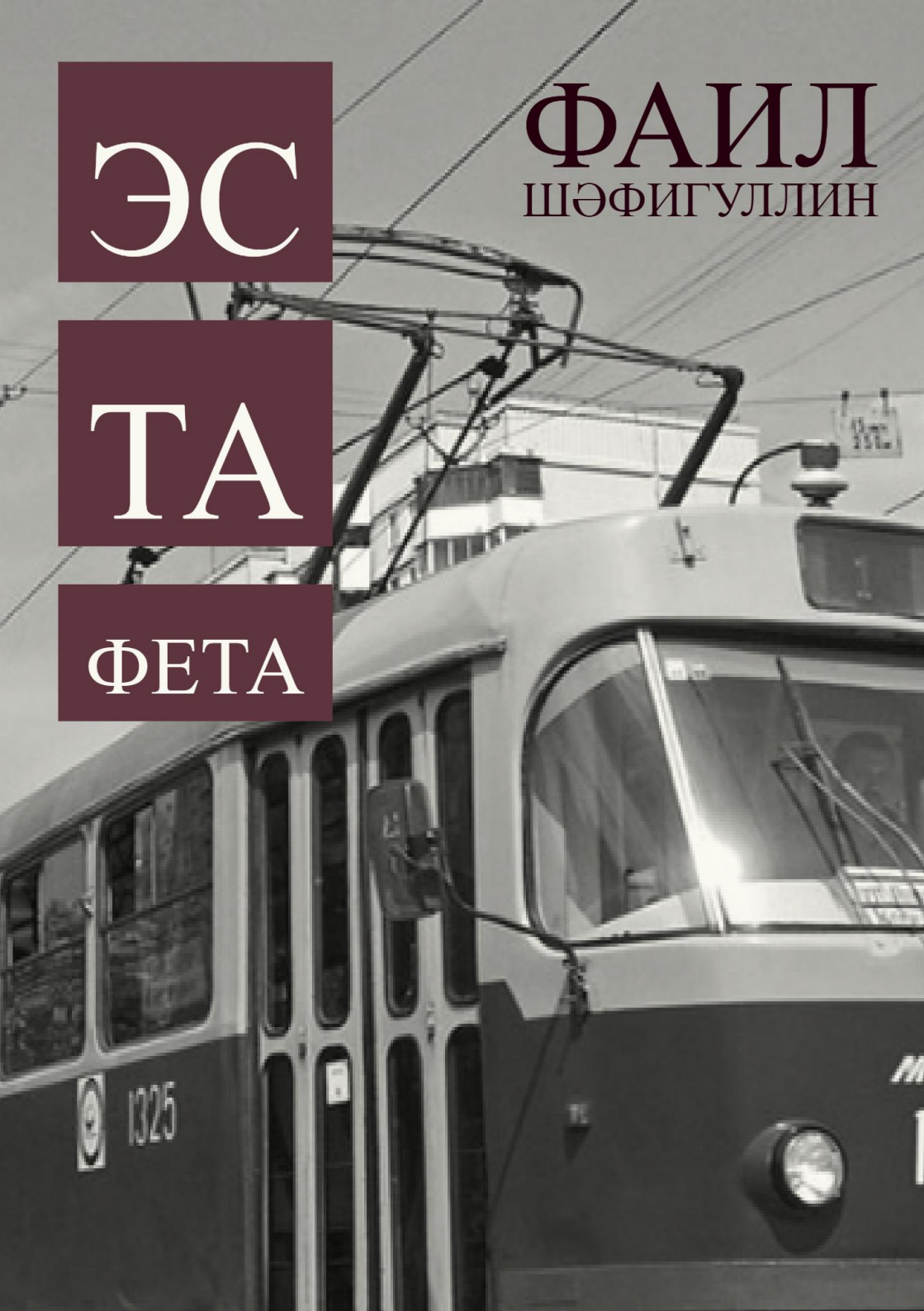

ЭС

ТА

ФЕТА

ФАИЛ
ШӘФИГУЛЛИН

Фаил Шәфигуллин - Эстафета -

Хикәя тексты 1985 елгы «Ак маңгайлы
бүреләр» китабыннан алынды.

Сканлау, текстны тану, укып чыгу һәм
китап калыбына күчерү Заһир Г. Хәсән
тарафыннан башкарылды.

7.11.2017

Казан

Zahir G.X.

Рәгъдинең хатыны Гөлбикә эштән төсә китеп кайтып керде. Иренә бер кәлимә сүз әйтми-нитми кухняга узды.

Рәгъди кәнәфидә гэжит караштырып утыра иде. Бераздан ул хатынының краннан шаулатып су агызуын, ә тагын бераздан куна тактасында шылдыр-шылдыр уклау тәгәрәтүен ишетте.

Рәгъди кухняга чыкты, Гөлбикә жилләнәп токмач жәя, ә үзе, утлы күзләреннән очкыннар чәчрәтеп, уйларында кемнәдер изә иде.

Рәгъди хатынына эндәште:

— Ни булды тагын? Иртән дә бөтенләй адәм рәтлә сөйләшмәгән идең...

— Ни булганын син белергә тиеш аны, син...— дип тезеп китте Гөлбикә,— Ярар, иртә белән болай гына кәефем юк иде. Шуңа күрә кычкырдым сиңа. Ә хәзер нигә эндәшмәгәнемнә беләсәңме соң? Юк инде, хатын итеп тотмыйсың син мине.

— Тукта әле, Гөлбикә, кызма. Сорыйм ич менә.

— Һе, сорыйсың! Эш узгач! Син минем хәлем белән кызыксына торган ир булсаң, проходной төбөндә ирен кызартып утырган маргарин башыгызының телен тыяр идең азрак. Житәкчә кеше бит син...

— Мөнәзирәнеңме?

— Мөнәзирә тагын! Маргарин баш та артык әле аңа! Проходнойдан чыгармаган була мине. Ике минутка иртәрәк китәсең, имеш, Өстәвенә, бөтен халык алдында «Ялкау Хәмидә» дип рисвай итте...

Иртәгесен Рәгъди фабрикага ашамыйча-эчмичә килде. Килде дә, беренчә эше итеп, кабинетына Мөнәзирәне чакырты. Тегесе ишектән килеп керүгә:

— Беләм инде, беләм, Рәгъди абый, ни өчен чакыртуыгызыны, гафу итегез, зинһар, бераз кызып, киткәнмен кичә. Гөлбикә апаны рәнжеттем, гафу итегез,— дип күңелендәген түкми-чәчми әйтеп бирде.

— Аның өчен генә чакыртмадым мин сине,— диде Рәгъди, кулларын бер йодрыклап, бер язып. - Кешеләр арасында эшлэгәндә үзеңне кеше төсле тотарга кирәк.

Мөнәзирә мышык-мышык еларга кереште.

— Кеше төсле идем лә мин моңарчы, Рәгъди абый. Кичәгенәк завхоз Рәисә «Ялкау Хәмидә» исеме такканчы, көлөп кенә каршы ала идем кешеләрне, көлөп кенә озата идем.

— Кайчан такты ул исемне?

— Кичәгенәк, буяу алырга кергәч.

— Бездә образе! Йә, ярар, балавыз сыкма юк өчен. Бар әле, әйт мастерга, Рәисәне жибәрсен.

— Рәисә озак көттермәде, жыл кебек килеп керде дә, озын керфекләрен тибрәндереп, Рәгъдигә текәлде.

Рәгъди сүзен ерактанрак башлады:

— Кешеләр арасында яшисеңме син, тәти кыз, әллә океан уртасындагы кыргый атаудамы?

Әмма Рәисә Рәгъдинең кинаяле сүзен бик тиз төшенеп алды.

— Булды шул, Рәгъди абый, булды андый хәл, үпкәләттем Мөнәзирәне, бик ачуым килгән чак ие.

— Нигә ачуың килә соң синең яп-яшь башыңнан?

— Әй, ашханәдә нервимны бозып чыгардылар ла кичәгенәк. Соңгарак калып кергән идем әбәткә. Наҗия апа «Ялкау Хәмидә» дип мыскыл итте.

— Соң, акыллым, Наҗия апаң синең кебек ун класс бетермәгән ләбаса. Нигә аннан үрнәк аласың? Нигә аның сүзләрен кабатлыйсың?

— Мөнәзирәгә шаяртып кына әйткән идем мин «Ялкау Хәмидә» дип, Рәгъди абый. Су күтәрми икән серкәсе бер дә. Буяу тартмаларын идәнгә атып чыгып китте. Гафу үтәнермен мин аннан, Рәгъди абый, бер дә борчылмагыз!

— Гафу, гафу! Сүзне үлчәп сөйләргә кирәк, акыллым, үлчәп! Бар, әйдә, үлгәннән соң тәүбә юк. Эш узгач мескенләнеп торма. Наҗия апаң да әйтер идем... Олы башы белән...

— Әйдүк, Наһия апа, — дип урыныннан торып каршы алды ишектән керүчене Рәгъди. — Әйдә, түрдән уз, утыр.

— Утырып тормам дигән идем дә инде, ашым кай- ный калды. Туктале, путевка-мазар бирергә чакырмыйлар микән, мин әйтәм. Шуңа ашыгып керүем;

— Путевкасы булыр ла аның, Наһия апа. Эшләгән кешенең кадерең беләләр бездә... Тәрбия мәсьәләсе менә...

— Нишләгән тәрбия? Әллә минем малай...

Малаецны белмим. Әмма коллективыбызда яшә кадр- ларны «Ялкау Хәмидә» диеп мәсхәрә итүчеләр булганда, үзе- безгә лаеклы алмаш эзерли алырбыз микән без, Наһия апа?

Наһия тулы гәүдәсен дерелдәтеп көләргә тотынды.

— Ә-ә, аны әйтәсең икән, Рәгъди энем. Мин га- епле, мин. Ачуым килсә дә, нервным купса да, кеше сүзен по- пугай кебек кабатлыйсым калмаган да бит аны!.. Юләрәгә акыл кирәкми шул.

— Инде синең нигә ачуың килде, Наһия апа, инде син тагын кем сүзен кабатладың?

Наһия урыныннан торды.

— Әйтмәм дигән идем, Рәгъди энем, болай булгач, әйтергә туры килә инде... Кичәгенәк иртә белән трамвайдан төшеп барам шулай, пальто чабуым әллә кайсы жиренә генә кысылды бит, гөнаһ шомлыгына каршы, ишекнең. Ни алга, ни артка атлар хәл юк. Шунда синең хәләл жефетәң Гөлбикә кычкырып жибәрмәсенме: «Атла инде, ни терәлеп каттың? Әллә ишеккә сыймыйсыңмы, Ялкау Хәмидә?!» — ди. Бөтен халык алдында бит. И, шунда ачуым килгәнән белсәң, Рәгъди энем. Көне бус эшем эш булмады. Күземә чалынган һәркемгә «Ялкау Хәмидә» дип кычкырасым килде. Инде хәтерләмим, кемгәдер кычкырдым да бугай шул...